

Συνοπτική έκθεση ποιότητας για χρήστες

Δείκτης Τιμών καταναλωτή

Γενικά

Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) καταρτίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), από το έτος 1959. Μέχρι το 2000, ο ΔΤΚ αναφερόταν μόνο στις αστικές περιοχές της Χώρας αλλά από τον Ιανουάριο 2001 αναφέρεται στο σύνολο χώρας (αστικές, ημιαστικές και αγροτικές περιοχές).

Σκοπός του Δείκτη

Σκοπός του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή είναι η μέτρηση του γενικού επιπέδου των τιμών των αγαθών και των υπηρεσιών που προμηθεύεται το μέσο ελληνικό νοικοκυριό.

Νομικό πλαίσιο

[N.3832/2010](#).

Περίοδος αναφοράς

Μήνας.

Βάση

Δεκέμβριος προηγούμενου έτους.

Έτος αναφοράς

2020=100,0.

Αλυσωτός Δείκτης

Η κατάρτιση του ΔΤΚ γίνεται με την μέθοδο της «αλυσωτής σύνδεσης». Κάθε έτος επικαιροποιούνται οι συντελεστές στάθμισης του δείκτη και βάση των υπολογισμών είναι ο Δεκέμβριος του προηγούμενου έτους. Για τον υπολογισμό των σταθμίσεων χρησιμοποιούνται τα στοιχεία της πλέον πρόσφατης διαθέσιμης Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ) επικαιροποιημένα σε τιμές Δεκεμβρίου. Ο ΔΤΚ προσαρμοσμένος, σε ετήσια βάση, στις πρόσφατες καταναλωτικές δαπάνες των νοικοκυριών της χώρας εξασφαλίζει την αντιπροσωπευτικότητα των αγαθών και υπηρεσιών που συνθέτουν το “καλάθι αγορών” του μέσου νοικοκυριού.

Γεωγραφική και πληθυσμιακή κάλυψη του ΔΤΚ

Ο ΔΤΚ αναφέρεται στο σύνολο χώρας και καλύπτει πληθυσμιακά τα νοικοκυριά μόνιμους κατοίκους στην επικράτεια. Εξαιρούνται τα συλλογικά νοικοκυριά (γηροκομεία, οικότροφεία, φυλακές κλπ.) καθώς και τα νοικοκυριά μη μόνιμοι κάτοικοι (επισκέπτες και τουρίστες), στη χώρα.

Ταξινόμηση των ειδών

Η ταξινόμηση των ειδών (αγαθών και υπηρεσιών) του ΔΤΚ βασίζεται στη διεθνή ταξινόμηση COICOP (Ταξινόμηση της ατομικής κατανάλωσης κατά σκοπό) όπως αυτή έχει προσαρμοσθεί ειδικότερα για τις ανάγκες εναρμόνισης των Κρατών Μελών της ΕΕ με την ταξινόμηση COICOP5/HICP.

Συντελεστές στάθμισης των ειδών

Οι συντελεστές στάθμισης των ειδών επικαιροποιούνται κάθε έτος, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία της ΕΟΠ. Οι συντελεστές στάθμισης υπολογίζονται ως ποσοστό επί τοις χιλίοις (%) της συμμετοχής των δαπανών για κάθε ομάδα, υποομάδα και είδος, στο σύνολο των δαπανών του μέσου νοικοκυριού.

Πόλεις τιμοληψίας

Η συλλογή των τιμών (τιμοληψία) των ειδών του ΔΤΚ διενεργείται σε 27 πόλεις με αντιπροσωπευτικές αγορές για την κάλυψη των 13 Περιφερειών της χώρας. Τα κριτήρια επιλογής των πόλεων είναι το μέγεθος και οι ιδιαιτερότητες των αγορών τους, η διατήρηση της συνέχειας και της συγκρισιμότητας του δείκτη και το κόστος τιμοληψίας.

Πληθυσμιακοί συντελεστές στάθμισης

Ο υπολογισμός των πληθυσμιακών συντελεστών στάθμισης ανά περιφέρεια βασίζεται στα πληθυσμιακά δεδομένα της απογραφής πληθυσμού του 2011 καθώς και τα στοιχεία δαπάνης της τελευταίας διαθέσιμης έρευνας ΕΟΠ ανά περιφέρεια.

Επιλογή των ειδών

[Η σύνθεση του «καλαθιού της νοικοκυράς»](#) η επιλογή δηλαδή των αγαθών και υπηρεσιών που συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του ΔΤΚ, επικαιροποιείται ετησίως χρησιμοποιώντας τα αποτελέσματα της τελευταίας διαθέσιμης ΕΟΠ και άλλων ερευνών αγοράς κλπ. Η μεθοδολογία της αλυσωτής σύνδεσης επιτρέπει τη μεταβολή των ειδών του καλαθιού της νοικοκυράς, σε ετήσια βάση, με σκοπό να διασφαλίζεται η αντιπροσωπευτικότητα των ειδών που συμμετέχουν στον υπολογισμό των ομάδων και υποομάδων του ΔΤΚ.

Τιμοληψία – Πηγές τιμοληψίας

Πηγές τιμοληψίας των ειδών του ΔΤΚ είναι τα καταστήματα λιανικής πώλησης, επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, λαϊκές αγορές, κλπ, που θεωρούνται αντιπροσωπευτικές των κλάδων των καταστημάτων, όπου γίνονται οι αγορές των νοικοκυριών της χώρας, στις 27 πόλεις τιμοληψίας. Η μεθοδολογία επιτρέπει την ετήσια ανανέωση των πηγών τιμοληψίας και του πλήθους τους, με σκοπό τη διατήρηση της αντιπροσωπευτικότητάς τους στον υπολογισμό του ΔΤΚ. Οι τιμές συλλέγονται από υπαλλήλους και συνεργάτες της ΕΛΣΤΑΤ, οι οποίοι επισκέπτονται τις πηγές τιμοληψίας μέσα στο καθορισμένο χρονικό διάστημα του μήνα (μηνιαίες τιμές) ή την ορισμένη ημέρα της εβδομάδας (εβδομαδιαίες τιμές). Οι συλλεγόμενες τιμές είναι οι πραγματικά καταβαλλόμενες τιμές από τα νοικοκυριά για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών.

Ειδικός προσδιορισμός-Αντικατάσταση ειδών

Για τα είδη που τιμοληπτούνται, καθορίζεται ο ειδικός προσδιορισμός, δηλαδή όλα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που προσδιορίζουν την ποιότητα, την εμπορική εμφάνιση και γενικά την ταυτότητα των αγαθών (μάρκα, βάρος, συσκευασία, κλπ), ώστε να αποφεύγονται μεταβολές τιμών, οφειλόμενες σε διαφορές του ειδικού προσδιορισμού. Στην περίπτωση κατά την οποία ένα ειδικά προσδιορισμένο είδος (αγαθό ή υπηρεσία) δεν προσφέρεται στην αγορά ή έπαψε να είναι σημαντικό, από πλευράς κατανάλωσης, απαιτείται η αντικατάσταση του με νέο προσδιοριζόμενο προϊόν που κατέλαβε τη θέση του στην αγορά.

Υπολογισμός του Δείκτη

Ο υπολογισμός του Δείκτη γίνεται με χρήση παραλλαγής του τύπου του Laspeyres, έχοντας ως βάση τον Δεκέμβριο του προηγούμενου έτους.

Εφαρμογή του τύπου σε επίπεδο 5-ψηφίου της COICOP5:

Συγκεκριμένα, αν ο h-οστός 5ψήφιος απαρτίζεται από q τιμοληπτούμενα είδη, τότε ο δείκτης του, το μήνα t του έτους T, $R_h^{t,T}$, προκύπτει από την ακόλουθη σχέση:

$$R_h^{t,T} = R_h^{12,T-1} \left[\frac{\sum_{i=1}^q w_i^T R_i^{t,T} / R_i^{12,T-1}}{\sum_{i=1}^q w_i^T} \right],$$

όπου:

- $R_h^{12,T-1}$ = ο δείκτης του h-οστού πενταψήφιου, το Δεκέμβριο του έτους T-1,
 w_i^T = ο συντελεστής στάθμισης του τιμοληπτούμενου είδους i, το έτος T,
 $R_i^{t,T}$ = ο δείκτης του τιμοληπτούμενου είδους i, το μήνα t του έτους T,
 $R_i^{12,T-1}$ = ο δείκτης του τιμοληπτούμενου είδους i, το Δεκέμβριο του έτους T-1.

Ανάλογη μεθοδολογία ακολουθείται για τον υπολογισμό των δεικτών σε επίπεδο ανώτερο του 5ψηφίου της COICOP5, καθώς και του γενικού ΔTK.

Δημοσίευση στοιχείων

Η δημοσιευμένη χρονοσειρά του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, με έτος αναφοράς το 2009=100,0, καλύπτει την περίοδο από τον Ιανουάριο 1959 και εξής. Τα στοιχεία του ΔTK ανακοινώνονται μηνιαίως, βάσει του ημερολογίου ανακοινώσεων δελτίων τύπου της ΕΛΣΤΑΤ, με το προβλεπόμενο [Δελτίο Τύπου και τους πίνακες](#).

Παραπομπές

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη μεθοδολογία κατάρτισης και υπολογισμού του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, είναι διαθέσιμες στο [Μεθοδολογικό Δημοσίευμα ΔTK \(2009=100,0\)](#), και στην [Ενιαία Μορφή Δομής Μεταδεδομένων \(SIMS\)](#), καθώς και στο [ενημερωτικό σημείωμα για τον ΔTK Ιανουαρίου 2016](#).